

Kursrapport avseende Examensarbete för Civilekonomexamen våren 2015 i Redovisning, Revision, Finansiering och Bolagsstyrning

Sven-Olof Yrjö Collin

I kraft av att vara kursansvarig beskriver och kommenterar jag här kursen och dess utfall.

Kursen startade med 47 studenter, fördelade på 21 kvinnor och 26 män, 46 studenter med svenska som modersmål (övriga diskrimineringsgrunder erkända av Linnéuniversitetet, såsom könsidentitet och/eller -uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, eller sexuell läggning har inte observerats, ej heller klassursprung). Dessa bildade 24 grupper, varav samtliga (!) lämnade in en uppsats för examination.

Handledargruppen bestod av 1 doktorand (och en doktorand under upplärning), 3 doktorer, 2 docenter och 1 professor. Totalt har 1440 timmar förbrukats, med förväntad ytterligare förbrukning på ca 50 timmar.

Nedan finns betygsfördelningen så som den ser ut vid kursavslutet den 6 juni 2014.

ECTS-betyg					
A	1	4,17%			
B	2	8,33%	Utgående svenskt betyg		
C	6	25,00%	VG	3	12,50%
D	4	16,67%	G	10	41,67%
E	0	0,00%	UK	11	45,83%
Fx	10	41,67%		24	
F	1	4,17%			
	24				

Vid kursens avslutning hade 23 av 24 grupper fått sina betyg, vilket jag anser är snabb betygssättning. Inga synpunkter på betygssättningen har kommit in, varför den även kan betraktas som effektiv. 3 uppsatser nådde inte konsensus i betyg, varför en tredje bedömare kallades in. Jag, och jag är säker på att även studenterna, är mycket tacksam för att lärarlaget villigt realiserade normen att leverera betyg innan examensdagen.

Det är glädjande att en uppsats, likt förra året, nådde det högsta betyget, A. Däremot är det hart när förfärande med 46% underkända uppsatser. Förra året fick 25% underkänt, dvs nästan en fördubbling i år. Genom diverse körningar på data, där jag sökt förklaring i identitet på handledare, på medbedömare, på kön, på ämne, framkommer blott en faktor som är signifikant förklarande. Män förekommer oftare i underkända uppsatser. I de uppsatser jag själv varit granskare, kan en förklaring förvisso vara att författarna inte har den begåvning som behövs för att klara en magisteruppsats. Men att döma av den begränsade litteraturläckningen, ibland oambitiösa datainsamlingar, och dataanalyser, framstår det som att tiden man reserverat för uppsatsen inte varit tillräcklig. Jag tror således inte att det är obegåvning, utan bristande engagemang.

Finns någon culpa på lärarsidan? Det förekommer en hart när mobbing av en lärare, från både studenter och från ledningshåll. Den förekommer i sammanhang av ämnet finansiering, vilket

alltid är överrepresenterad i underkända uppsatser, och sammanhang av män. Studenternas skriftliga kommentarer antyder att det finns varians i sättet att handleda. Nu är det emellertid så att det är oftare som de oengagerade diskuterar sina handledare, än de engagerade. Som jag sade på introduktionsföreläsningen finns en ömsesidighet i arbetet, där oengagemang gör det innerligt svårt för handledaren att driva på, och vice versa.

Oaktat orsak, så kan konstateras att från ledningshåll och studenthåll har utvecklats ett förhållande som, om jag själv erfarit det, jag hade betecknat som mobbing. Naturligen skapar det motkrafter. Därför kommer jag att försöka bryta den här kulturen, på de sätt som är mig förmöget, vilket inte är mycket då jag är professor. Men vi måste alla arbeta med detta, ty vår uppgift, avseende kurser, är blott och enbart att från lärarens sida, att undervisa, och från studentens sida, att lära sig, och från ledningens sida, att understödja de två första aktiviteterna.

Frekvensen av underkända uppsatser har jag aldrig erfarit tidigare. Men i år fick jag ytterligare nya erfarenheter. Och då har jag snart 30 års erfarenhet!

För första gången i mitt professionella liv, på en kurs där jag är ansvarig, fastnade en uppsats i plagiatkontrollen. Två månader efter att Linnéuniversitetet accepterade tre lärares plagiat, kommer för första gången en studentgrupp med det övergreppet på normen att respektera andras texter. Kanske i rättvisepatos, ty om t o m rektorn tycker det är acceptabelt att en lärare norpar från studenter, så kanske det är acceptabelt av studenter att norpa av andra studenter. Men nej, det är det inte. Linnéuniversitetets normer för referenssystem är inte giltigt på vår kurs. Där blir man självklart underkänd på kriteriet Presentation, då referenssystemet inte är i ordning.

Till detta kommer den andra nyheten för min del, att en grupp inte presenterade sin uppsats. Kursplanen anger tydligt och klart att muntlig populär presentation ingår i kursen. Men för mig är det betydligt viktigare med normen, att man presenterar. Det är examenshögtiden. Och tills i onsdags har den normen efterlevts.

Och slutligen, till den tredje nyheten, fick jag ett mail från en far, adresserat till prefekt, dekan och rektor m fl, som hade synpunkter på betygssättningen på en students uppsats. Trycket på att sänka kraven på godkänd-nivå är således starka, både internt kommande, och externt kommande. Underkännandegraden i år, med beaktande av andra förklaringar, är en indikation att vår kurs inte aktivt deltar i det akademiska PISA-fälttåget, att låta standarden löpa i en utförlöpa.

Uppsatserna domineras av kvantitativa empiriska metoder. Beklagligtvis hörsammas inte min vädjan fullt om mer metodologiskt avancerade angrepp, inkluderande både fallstudier och generaliserande studier. Vi är fortfarande metodologiskt enfaldiga, vilket har sina fördelar med mer avancerade metodinsikter, till priset av en hantverksmässig ensidighet. Dock finns magnifika undantag, och jag tror, utan data, men med erfarenhet, att fler har en något mer varierad metoduppsättning idag, än när vi började.

Presentationen, där studenterna presenterar sina resultat på ett populärt sätt, var magnifik. Studenterna tog verkligen tillfället i akt och presenterade stolt sina arbeten, även i de fall examinatorerna hade underkänt dem. Det jag såg på onsdagens presentation var en mycket god moralisk resning hos studenterna. Studenterna gjorde en magnifik avslutning.

Detsamma kan inte sägas om lärarna, och då avser jag institutionens lärare. Presentationen ses fortfarande som en aktivitet främst till för studenterna, och inte en manifestation av fyra års utbildning, där lärare och studenter möts för sista gången. Jag har således lyckats få studenterna till presentationshögtiden. Återstår lärarna.

Studenternas kursutvärdering gjordes genom att blanketten delades ut på seminariet och samlades in, i de flesta fall, på sittande möte. Av de 47 studenterna fick därför kursen svar från 47, dvs en svarsfrekvens på 100%. Tack till samtliga studenter för er villighet att hjälpa till (även om övertalandet var övertygande).

Efter sidan med tabellen kommer mina kommentarer.

	n	Medelvärde	Median	Std.avvik	Min	Max
Kvinna	47	0,47			0	1
Ålder	46	24,70	24,00	3,89	22	47
Modermål svenska	46	0,98	1,00	0,15	0	1
Redovisning	44	0,34			0	1
Revision	44	0,23			0	1
Finansiering	44	0,16			0	1
Bolagsstyrning	44	0,25			0	1
Kursomdöme	47	5,23	0,00	1,20	1	7
Kursinnehållet	47	5,10	5,00	1,18	1	7
Planeringen av kursen	46	5,40	5,50	1,04	2	7
Magnus handledning	11	3,27	3,00	1,62	1	6
Magnus tillgänglighet	10	4,00	3,50	1,56	2	7
Sven-Olofs handledning	7	6,74	7,00	0,49	6	7
Sven-Olofs tillgänglighet	7	6,43	7,00	0,79	5	7
Annas handledning	9	4,67	6,00	2,06	1	7
Annas tillgänglighet	8	7,00	7,00	0,00	7	7
Andreas handledning	8	6,88	7,00	0,35	6	7
Andreas tillgänglighet	8	7,00	7,00	0,00	7	7
Christophers handledning	3	5,68	6,00	0,58	5	6
Christophers tillgänglighet	3	4,33	4,00	1,53	3	6
Yuliyas handledning	2	7,00	7,00	0,00	7	7
Yuliyas tillgänglighet	2	6,00	6,00	0,00	6	6
Martins handledning	2	6,50	6,50	0,71	6	7
Martins tillgänglighet	2	6,50	6,50	0,71	6	7
Timurs handledning	10	6,40	6,50	0,70	5	7
Timurs tillgänglighet	10	5,70	5,00	1,16	4	7
Christopher semordförande	8	5,75	6,00	1,03	4	7
Timur semordförande	8	5,38	5,00	0,74	5	7
Magnus semordförande	8	4,12	4,00	0,83	3	5
Sven-Olof semordförande	8	5,25	5,50	1,16	4	7
Anna semordförande	6	5,67	5,50	0,82	5	7
Andreas semordförande	8	5,75	6,00	1,04	4	7
Lektioner i metod	45	4,49	5,00	1,49	1	7
Seminarie 1	47	5,11	5,00	1,24	3	7
Seminarie 2	47	5,38	6,00	1,01	3	7
Seminarie 3	47	5,38	6,00	1,05	3	7
Sekreterarhjälp	46	5,06	5,00	1,08	3	7
Socialt klimat	45	5,40	6,00	1,17	3	7
Uppfyllande lärandemål	47	4,94	6,00	1,71	1	7
Stimulans vetenskap	47	4,94	6,00	1,71	1	7
Stimulans egna studier	47	5,57	6,00	1,31	1	7
Stimulans kritisk attityd	47	6,06	6,00	0,79	4	7
Förmåga lösa problem själv	47	6,02	6,00	1,05	3	7
Förståelse av fältets kunskap	47	5,72	6,00	0,73	4	7
Stimulera personlig utveckling	47	5,72	6,00	1,02	3	7
Utveckla kommunikativ förmå	47	4,79	6,00	1,02	3	7
Tillräckliga förkunskaper	47	4,79	5,00	1,20	2	7
Förbättra din yrkesförmåga	46	4,59	5,00	1,60	1	7
Nöjd med din insats	46	6,13	6,00	0,86	4	7
Hur många timmar per vecka	47	41,42	40,00	7,49	25	70

Kursen har jämn könsfördelning, är åldersmässigt, men även etniskt oerhört homogen. En tredjedel av studenterna klassar sig själva som redovisare, och finansiering har nu sjunkit till 16%.

Kursomdömet är 5,23, vilket är något lägre än tidigare år.

Handledningsomdömena lämnas till varje handledare att reflektera över. Dock skall jag något kommentera utfallet. Stora avvikelser beror på till stor del på gruppsspecifika omdömen, vilket standardavvikelsen antyder. Dock finns olikheter som återspeglas i studenternas bedömningar. Medan handledningens insats kan relateras till förväntningar av olika slag, är för mig tillgängligheten viktig, ty min tro är att tillgänglighet, om än inte med direkta råd, är kännetecknande för god akademisk verksamhet. Därför är tillgängligheten ett minst lika viktigt omdöme som handledningsomdömet. Jag tror man kan se att tillgänglighet blir lägre med inresande lärare. Det vore därför bra om lärare rekryterades som bor i Växjö. (Skrev han som bor 15 mil från Växjö).

Som seminarieordförande blir bedömningarna något mer likartade.

Mina två lektioner i metod röner inte den uppskattning som jag vill. Jag finner däremot ingen anledning ta bort min lektion kring en gammal uppsats. Den måste finnas för att studenterna skall förstå hur en uppsats är uppbyggd och bedöms. Och än mer angeläget idag då examinationsgrunderna, p g a professionens minskade förtroende, skall noga redovisas.

Seminarierna är rimligt uppskattade. Kanske för att de inte fungerar som de skall, då jag befärdar att medbedömaren, som sitter ordförande, deltar i handledning och inte blott i bedömning. Det är mycket olyckligt då medbedömarens avslutande bedömning då inte blir oberoende, utan delvis en bedömning av den egna insatsen som semi-handledare. Samtidigt visar en del verbala kommentarer från studenter, att de får motsägelsefulla besked från handledare och medbedömare.

Lärandemålen anses vara uppfyllda. Då jag betvivlar att studenterna lever nära dessa mål, har de nog svarat på något de vet inget om. Detsamma kanske kan sägas om kursadministrationen, då sådan saknas, annat än den jag utför. (Se dock verbal kommentar nedan)

Vi lärare önskar självfallet, speciellt för de studenter som skall bli professionella, att de skall ha en positiv syn på vetenskap. Genomsnittet på 4,94 är inte nöjaktigt. Däremot är kritisk attityd en av de viktigaste förmågor som akademisk utbildning kan ge. 6,06 är ett gott betyg.

Förkunskaper anser man att man har. Jag instämmer i den bedömningen. Den visar sig t ex när studenterna konfronteras med statistiken, som de lär sig mycket snabbt, vilket antyder att den finns där, någonstans, och bara behöver lockas fram.

Om man anser att man fått kunskaper som kan tillföra arbetslivet var en ny fråga jag tillförde i fjol. Då fick frågan 5,3, medan i år fick den 4,59.

Man är överlag nöjd med sin insats. Och den uppges vara kring 41 timmar i genomsnitt. Med all respekt, men den siffran är nog lika tillförlitlig som den om lärandemålen.

Överlag får denna kurs lägre omdöme än tidigare år, förutom att detta års studenter är mer nöjda med sin insats. Då skall man komma ihåg att kursutvärderingen gjordes innan betyget delades ut. Den stora frågan är varför studenterna var relativt sett mindre nöjda om kursen,

men mer nöjda över sin insats. Vi vet att det bildas kulturer i klasser, som antingen drar upp eller ner den genomsnittliga prestationen. Eller så har vi erfarit en ny typ av studenter, med början detta år.

Korrelationsanalys antyder att kvinnor är mer nöjda med kursen, medan de som uppger att de tillhör bolagsstyrningens inriktning, är relativt sett mindre nöjda med kursen. Några andra tydliga korrelationer återfanns inte.

Några verbala kommentarer gick ut på att uppsatser är ett nödvändigt ont, då det är mer forskningsinriktat och mindre inriktat mot praktik. Tanken att lära sig den kritiska blicken, den systematiska utredningstekniken, föll inte i dessa studenters jord. Det som är beklagligt är att dessa, som kanske hellre skulle gå på det som tidigare var kommunal yrkesutbildning, nu tvingas genom studier som de inte är motiverade för, kanske inte heller mentalt utrustade för. Det är olyckligt att det inte finns mer variation i utbildningsinriktningar, så att det finns en praktisk utbildning som uppskattas i näringslivet så som en akademisk utbildning uppskattas.

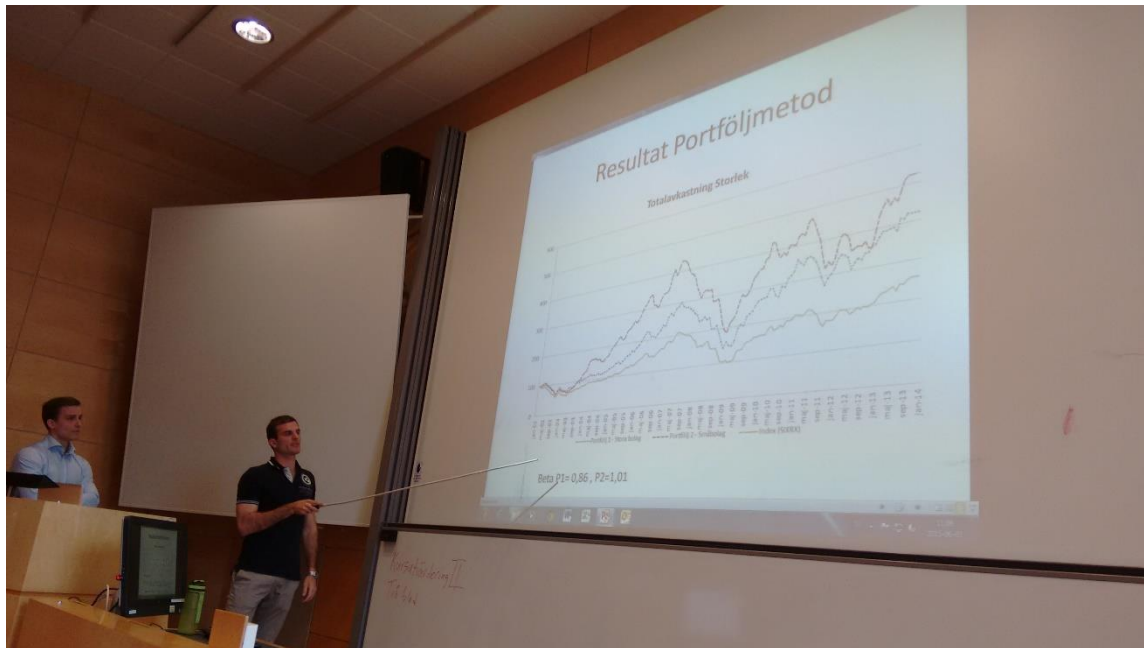
Några ansåg att Skype-handledning inte var så bra. Vår tanke är att den leder till mer frekvent handledning. Med lärare som bor långt borta, blir deras närvaro begränsad, vilket skulle leda till färre handledningstillfällen relativt vid tillgång till Skype. Jag hoppas att kommentarerna uttalar sig om att det hade varit bra med närvarande handledare, allt annat lika. Men jag tror att frekvensen ökar genom Skype, vilket då är en ren vinst.

Av purt egenintresse skall jag citera en klok kommentar: "Collin should get a secretary to do all the digital stuff to avoid confusion." Jag kan bara konstatera att det tar kanske den dubbla tiden för mig än professionell sekreterare, som gör det dubbelt så bra, till en tredjedel av lönen. Linnéuniversitetet anser att det är nöjaktigt med halva effektiviteten till 6 gånger högre kostnad. Då oräknad kostnaden som studenten erfar, kanske speciellt den där gnagande osäkerheten, är det verklig då? Är det verkligen där? Är det verkligen med dem? [Mitt tack till denna insiktsfulla student]

Tillräckligt många kommentarer gavs om att handledningen utförs markant olika mellan handledare för att vi skall ha en sammankomst med handledare inför nästa uppsatskurs, där just synen på handledning skall gås igenom. Jag försöker skapa ett väl sammanhållet nät av handledare, men det är svårt, av olika skäl, varför en gemensam kultur är svår att utveckla. Men det måste vara min ambition och ledstjärna.

Avslutningsvis några foton från den Akademiska verkligheten.

Tack till studenterna, som kom förbi oss, och tack till handledarna. För att ni tillsammans gör Universitetet. Mer bilder och video finns på hemsidan (<http://svencollin.se/Method.htm>)

Öllsjö den 6 juni 2015

Sven-Olof Yrjö Collin